

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอยู่ร่วมกันด้วยความสุขเป็นยอดปรารถนาของทุกสังคม ความสุขนั้น หมายถึง การไม่มีความขัดแย้ง การทำลายล้างกัน เอารัดเอาเปรียบกัน มีแต่ความสงบหรือสันติภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสภาพสังคมยังมีความขัดแย้ง และไม่มีความสุข มีความยากจน มีการสะสมความร่ำรวย ไม่ตระหนักถึงคุณค่าของบุคคล มีสงครามและสะสมอาวุธ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าโลกปัจจุบันได้ถูกรอบงาในเรื่องของตุลอำนาจ มีการสร้างอาวุธที่ร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นที่หวาดวิตกของชาวโลก โดยทั่วไปที่เรียกว่า "อาวุธนิวเคลียร์" นั่นเอง จากเหตุการณ์ในอดีตเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น เมื่อเช้าวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2488 มีคนตายเป็นจำนวนมากมายถึง 240,000 คน (นำทิพย์ อักษรกุล, 2530) ด้วยระเบิดปรมาณูเพียงลูกเดียว และอีกสองวันต่อมาก็ถูกถล่มด้วยระเบิดปรมาณูอีกหนึ่งลูก ที่เมืองนางาซากิ และในกาลต่อมาก็มีผู้คนล้มตายอีกเป็นจำนวนมากด้วยผลของสารกัมมันตภาพรังสีที่แผ่กระจายอยู่โดยทั่วไป ทำให้เกิดโรคร้ายที่เรียกว่า "มะเร็งในเม็ดเลือด" จากเหตุการณ์ในครั้งนั้นทำให้เป็นที่น่าคิดว่าถ้านำมาเปรียบเทียบกับปัจจุบันแล้ว ลูกระเบิดปรมาณูที่ลงฮิโรชิมาและนางาซากินั้นเป็นเพียงส่วนที่เล็กน้อยมาก เพราะอาวุธนิวเคลียร์ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้มีความรุนแรงและมีอำนาจในการทำลายล้างมากกว่านับเป็นล้านเท่า (โคทม อาริยา, 2528)

โลกในปัจจุบันไม่สามารถจะยินยอมให้เกิดสงครามได้อีกแล้ว เพราะด้วยแรงระเบิดมหาปะลัยของอาวุธนิวเคลียร์จะไม่มีใครเป็นผู้ชนะ ทุกคนจะเป็นผู้แพ้ ด้วยความจำเป็นดังกล่าวนี้ สังคมมนุษย์จึงต้องแสวงหาทางหลีกเลี่ยงสงคราม แต่หนทางสู่สันติภาพมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ ปัญหาของความขัดแย้งจึงนำไปสู่สงคราม เป็นปัญหาที่ท้าทายที่ยังหาอัจฉริยะมาแก้ปัญหานี้หรือขจัดปมอสรพิษนี้ไม่ได้ แต่ปัญหานี้แม้จะยากยิ่งก็เป็นสิ่งที่น่าศึกษาและน่าจะวิเคราะห์อย่างยิ่ง (วิชัย ดันศิริ, 2529) สำหรับประเทศไทยแม้สังคมไทยในอดีตจะมีความแตกต่างในฐานะและระดับชั้น แต่เมื่อพิจารณาในแง่ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตแล้วยังนับว่าเป็นสังคมที่มีความสงบสุข มีการช่วยเหลือเกื้อกูลและความเห็นอกเห็นใจกันพอสมควร นอกจากนั้นในแต่ละคนยังสามารถพึ่งตนเองได้ในแง่ของปัจจัยสี่เพียงพอแก่ชีวิตที่เหมาะสม แต่สภาพเหล่านี้จะเห็นได้ชัดเจนว่ากำลังเปลี่ยนแปลงไปในหลายแง่ได้เปลี่ยนไปสู่ความขัดแย้งรุนแรง เอาเปรียบ เห็นแก่ตัวและขาดแคลนปัจจัยสี่ที่ควรจะมี (ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน, 2529)

เราส่งอาหารไปต่างประเทศแต่คนของเรายังประสบภาวะทุพโภชนาการ ความยากจนแพร่หลายอยู่ทั่วไป คนจะต้องอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองหลวงจนกระทั่งขณะนี้ในกรุงเทพฯมีสลัมมากกว่า 1,000 แห่ง เป็นสภาพเหมือนผู้อพยพ เป็น Refugees ภายในประเทศเองที่อพยพหนีความยากจนจากชนบทเข้ามาอยู่ในเมือง (ประเวศ วะสี, 2529) ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยได้มีแผนเร่งรัดการพัฒนาสามปีสามสี่ทศวรรษ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าถ้าไม่ปรับและเปลี่ยนแนวทางของการพัฒนาอย่างจริงจังแล้ว ความรุนแรงแก่งแย่ง เอาเปรียบและเห็นแก่ตัวจะมากขึ้นจนทุกคนในสังคมจะอยู่กันอย่างหาความสุขได้ยาก

การลดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้ามนุษย์มีความพอใจในตนเอง ถือสันโดษไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องของคลองธรรม มีศีลธรรมประจำใจ มีความรักให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำภาวะจิตใจให้เป็นระเบียบกลมกลืนไม่แตกแยกก็จะทำให้เกิดสันติภาพในตนเอง ฉะนั้นการจัดความขัดแย้งในจิตใจของมนุษย์จึงเป็นการสร้างสันติภาพในระดับบุคคล (Intrapersonal Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งในตัวเอง เป็นผู้มีจิตใจสงบ

ประชุมสุข อาชวอำรุง (2529) ได้กล่าวถึงการสร้างสันติภาพในระดับบุคคลว่า เป็นสิ่งสำคัญเพราะสันติภาพระดับบุคคลเป็นรากฐานของสันติภาพในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งสภาพหลักสูตรและการสอนของโลกได้แบ่งระดับของสันติภาพออกเป็น 9 ระดับ ดังนี้

1. สันติภาพในระดับบุคคล (Intrapersonal peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งในตัวเอง -คือเป็นผู้ที่มีจิตใจสงบ (Peace of Mind)
2. สันติภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งระหว่างบุคคล
3. สันติภาพในหมู่คณะ (Intragroup Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งในหมู่คณะ
4. สันติภาพระหว่างหมู่คณะต่าง ๆ (Intergroup Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งในระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน
5. สันติภาพในเผ่าพันธุ์ (Intraracial Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งในแต่ละเผ่าพันธุ์
6. สันติภาพระหว่างเผ่าพันธุ์ (Interracial Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ ต่อกันและกัน
7. สันติภาพภายในประเทศชาติ (Intranational Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งภายในชาติหนึ่ง ๆ
8. สันติภาพระหว่างประเทศชาติ (International Peace) คือสภาพที่ไม่มี ความขัดแย้งกันระหว่างประเทศชาติต่าง ๆ

9. สันติภาพของโลก (World Peace) คือสภาพของโลกทั้งโลกเป็นปกติสุขปราศจากสงครามความขัดแย้งและมีความยุติธรรม

กล่าวโดยสรุปแล้ว สันติภาพ หมายถึง สภาพที่ปราศจากความขัดแย้งทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับสังคม สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเป็นธรรม เป็นภาวะที่ปลอดความรุนแรง ปลอดสงคราม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มนุษยชาติดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ปราศจากความหวาดกลัว กังวลใจ และแตกแยก (จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และคณะ, 2529) สำหรับวิธีการสร้างสันติภาพในชีวิตประจำวันนั้นสามารถทำได้โดยเริ่มจากการสร้างสันติภาพภายในบ้าน ได้แก่

1. การรู้จักตนเอง คือ รู้ว่าเราอยู่ในฐานะอะไรภายในบ้าน มีหน้าที่อะไรที่ต้องรับผิดชอบและมีสิทธิมากน้อยเพียงใด

2. รู้จักและเข้าใจบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง คือ รู้ว่าคนที่อยู่บ้านเดียวกับเรามีใครบ้าง และมีหน้าที่อะไร ตลอดจนเคารพในสิทธิของบุคคลนั้น

3. การสร้างความสามัคคีภายในบ้าน คือ การช่วยกันทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ผลัดภาระให้คนอื่นคนหนึ่งรับผิดชอบ รู้จักการแบ่งปัน เมื่อเกิดปัญหาต้องร่วมกันแก้ไขอย่างมีเหตุมีผล

4. การให้ความรัก ความเข้าใจ คือ การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เข้าใจในบทบาทที่ผู้อื่นกำลังเป็นอยู่ เช่น แม่ของเราต้องรับผิดชอบงานบ้านหลายอย่าง อาจรวมถึงงานนอกบ้านด้วย บางครั้งจะทำให้หลงลืมในสิ่งที่เราต้องการให้แม่ทำให้เรา เราจึงควรเข้าใจและไม่โกรธเคือง รวมถึงการให้ความรักกับแม่มากๆ ด้วย

5. การให้อภัย คือ รู้จักเปิดใจให้กว้าง ไม่นำเรื่องที่ทำให้ผิดใจกันเพียงเล็กน้อยมาเป็นปัญหาใหญ่ ลืมในสิ่งที่ควรลืมแล้วปรับตัวเข้าหากัน การให้อภัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการที่คนเราอยู่บ้านเดียวกัน ย่อมต้องมีคำไม่เข้าใจกันเกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้นเมื่อเรารู้จักการให้อภัยกันแล้ว เราก็จะมีความสุขในครอบครัวของเราได้

นอกจากนี้การสร้างสันติภาพในห้องเรียนก็เป็นสิ่งจำเป็นเพราะ ห้องเรียนจัดได้ว่าเป็นสังคมแห่งที่สองรองจากบ้าน และมีความสำคัญกับเรามากเช่นเดียวกัน เพราะเป็นที่ที่ให้ความรู้ ให้ประสบการณ์ต่างๆ การสร้างสันติภาพในห้องเรียน จะเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้เราเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และอยากจะไปโรงเรียนทุกวัน

การสร้างสันติภาพในห้องเรียนสามารถเริ่มได้จากการพยายามทำตนเป็นนักเรียนที่ดีของครู อาจารย์ ด้วยการให้การยอมรับนับถือ ยกย่องครู อาจารย์ในฐานะพ่อแม่คนที่สอง พร้อมทั้งจะให้การช่วยเหลือในกิจการต่างๆ ของครู เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอน หมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่นินทาว่าร้ายครู เมื่อครูมอบหมายงานให้ทำ จะต้องพยายามทำให้สำเร็จและนำมาส่งตรงตามเวลาทุกครั้ง นอกจากการเป็นศิษย์ที่ดีของครูแล้ว ยังต้องกระทำตนเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อนด้วย ความเอื้อเฟื้อหรือความเจริญของเยาวชนในยุคนี้ เพื่อนมีอิทธิพลสูงมาก. ดังนั้น

เราจึงควรทำตนเป็นเพื่อนที่ดี ประพฤติในสิ่งที่เป็นคุณต่อเพื่อน พร้อมทั้งจะร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน บอกกล่าว ชักชวน แนะนำให้เพื่อนกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรักใคร่ ห่วงใย ด้วยความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ร่วมมือร่วมใจกันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสามัคคี ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เคารพในสิทธิ หน้าที่ และเคารพในความเป็นประชาธิปไตย อีกทั้งการสร้างสันติภาพในชุมชนมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการสร้างสันติภาพในห้องเรียน เพราะถ้าชุมชนไม่มีสันติภาพแล้ว ย่อมจะเกิดปัญหากับคนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเราจะต้องพยายามสร้างจิตสำนึกที่จะทำตนให้เป็นพลเมืองดีของชุมชน โดยงดเว้นไม่ประพฤติกระทำในลักษณะสร้างความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน ด้วยการไม่ละเมิดต่อสิทธิ สวัสดิภาพทางร่างกาย ทรัพย์สิน คุ้มครอง ผลประโยชน์ของชุมชน และไม่สร้างปัญหาให้แก่ชุมชนด้วยการตกเป็นทาสของสิ่งเสพติดให้โทษต่างๆ อีกทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชุมชนที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ (จิระพันธ์ พูลพัฒน์ และคณะ, 2529)

ปัจจุบัน ทุก ๆ ประเทศได้มองเห็น ถึงความสำคัญของสันติภาพและพยายามทุกวิถีที่จะส่งเสริมสันติภาพโดยใช้การศึกษา แต่การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ยังเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม ดังที่ กัลดุง (Galung, 1969) ได้กล่าวว่า สันติศึกษาเน้นที่การอยู่ร่วมกัน เข้าใจกัน เห็นอกเห็นใจกัน เห็นว่าทุกคนมีค่า ซึ่งแท้จริงแล้วควรเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษาอยู่แล้ว แต่การศึกษาในปัจจุบันกลับไม่ได้สนใจต่อปัญหาเหล่านี้อย่างจริงจัง ทำให้เกิดผลเสียต่อเด็กเป็นอย่างมาก อีกทั้ง บีเยอสเต็ด (Bjerstedt et al., 1993 อ้างถึงใน C.U.E.D.Review, 1996 vol.3) ได้วิจารณ์ว่าวิถีจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นวิธีการที่ใช้ความรุนแรงอธิบายความรุนแรง ครูทำโทษเด็กอย่างรุนแรงเพื่อไม่ให้เด็กทะเลาะวิวาทกัน รูปแบบการศึกษาต่าง ๆ แสดงถึงความรุนแรง ใช้ความรุนแรงเพื่อสอนสันติภาพ ลักษณะการสอนแบบนี้ไม่ได้ส่งเสริมค่านิยมการแก้ปัญหาในแนวทางแห่งสันติภาพแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เคิล (Curl, 1985 อ้างถึงใน C.U.E.D.Review, 1996 vol.3) ที่กล่าวว่า การศึกษาปัจจุบันเต็มไปด้วยการแข่งขันในทุกระบบและทุกระดับ สภาพการณ์การปกครองที่ใช้อำนาจของครูและผู้อาวุโสรวมถึงการแก้ปัญหาในโรงเรียนด้วยวิธีการใช้กำลังและความรุนแรงมากกว่าความรักและศรัทธา สิ่งเหล่านี้ทำให้สันติศึกษาได้รับการพูดถึงมากขึ้นในปัจจุบัน

วิถีจัดการเรียนการสอนของครูจะมีผลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดซึ่งต้องได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจจากครอบครัวมากอยู่แล้ว เมื่อมาถึงโรงเรียนยังจะต้องพบกับสิ่งที่จะเพิ่มความสะเทือนใจต่อไปอีก จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดมีโอกาสที่จะกลายเป็นเด็กมีปัญหาได้ง่ายกว่าเด็กในชุมชนอื่น ๆ ถ้าสืบให้ลึกลงไปเยาวชนเหล่านี้เป็นเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแทบทั้งสิ้น ซึ่งชุมชนแออัดมักจะเป็นสถานที่รวมของปัญหาต่าง ๆ เช่นปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการครองชีพ

ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่อบอุ่นราบรื่น ปัญหาในด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัญหาด้าน การขาดการศึกษา (ภิญโญ จันทรวงศ์,2532) และสมุน อมรวิวัฒน์ (2526) ได้กล่าวว่า คน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดเป็นผู้มีรายได้น้อย ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดปัจจัยสี่ มีการ ดำรงชีวิตที่ล่อแหลมต่อทางเสื่อมและมีอาชีพที่ทำลายศักดิ์ศรีของมนุษย์ อีกทั้งผู้เกิดในสลัมรุ่น ใหม่ ๆ จะมีความนึกคิดแบบคนเมือง มีลักษณะเฉพาะตัวเองในด้านอาชีพ เป็นผลให้เกิด ปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งได้แก่ ปัญหาในด้านสุขภาพทางกาย เด็กในชุมชนแออัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แออัดยัดเยียด สกปรก ขาดสุขลักษณะที่ดี ทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ อยู่เสมอ โรคที่เด็กเป็นบ่อย ๆ คือ โรคขาดอาหาร โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ไข้หวัด โรคผิวหนัง โรคปอด ฯลฯ นอกจากนี้ชุมชนแออัดยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาโรคด้วยวิธีทางไสย ศาสตร์ เช่น การรักษาโรคด้วยน้ำมนต์ หมอผี ผีเจ้าเข้าทรง ตลอดจนความเชื่อของงายคึก หลายประการ นับเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยที่สำคัญประการ หนึ่ง และปัญหาในด้านสุขภาพจิตของเด็กในชุมชน มีสาเหตุกระทบมาจากปัญหาสภาพส่วนตัว และสภาพครอบครัวของเด็ก นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีทำให้เด็กมีสุขภาพจิตเสียบส่ง ผลต่อพฤติกรรมของเด็กโดยตรง กลายเป็นเด็กก้าวร้าว ขอบตัดสินปัญหาด้วยอารมณ์ที่ รุนแรง ไม่สนใจกฎระเบียบของสังคม บางคนหวาดกลัว ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เชื้อ ง่าย หรือคือร้อน และไม่มีความหวังในชีวิต (ประทีป อึ้งทรงธรรม,2525)

ดังนั้นหากโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสันติภาพให้กับเด็ก เหล่านี้แล้ว "ความคิดที่จะแก้ปัญหาโดยวิธีที่ไม่ถูกต้องก็คงจะลดน้อยลงไป แต่จะใช้วิธีการแก้ ปัญหาในทางสร้างสรรค์มากขึ้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนเรื่องสันติภาพสามารถทำได้ใน ทุกวิชาและหลายวิธี ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2529) ได้กล่าวว่า ครูสามารถสอดแทรก เรื่องของสันติภาพเข้าไปในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ เช่น การสอนจริยธรรม พลศึกษา คณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น อีกทั้ง สุนทรียา ชัดชัด และ ศิริลักษณ์ พัฒนเจริญ (2529) ได้กล่าวว่าในวงการศึกษานำเอาเกมมาดัดแปลงใช้เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ สนุกสนาน และส่งเสริมสันติภาพ เช่น เกมทายปัญหา เกมต่อคำกลอนใน วิชาภาษาไทย เกมต่อศัพท์ในวิชาภาษาอังกฤษ เกมทายปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น การสอนโดยการใช้เกมนี้จะทำให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความสามัคคีและได้รับความ สนุกสนานในช่วงเวลาของการเรียนด้วย

มีผู้กล่าวว่าศิลปะช่วยยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น อ่อนโยนขึ้น ศิลปะช่วย สะท้อนความคิดอุปนิสัยใจคอออกมาอย่างละเอียด ดังที่ ชูจิตต์ วัฒนารมณ (2529) ได้กล่าว ว่า ศิลปะช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกับผู้อื่น การพัฒนาทางด้านอารมณ์ การสร้างนิสัยที่ดีใน การทำงาน ส่งเสริมความมีสันติภาพและการมีจิตใจที่ละเอียดอ่อน อีกทั้ง โปแลนด์ (Poland,1989) ได้ทำการวิจัย ผลของการออกแบบหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง

สันติภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและทดสอบประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสันติภาพ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 45 คน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนเรื่องสันติภาพในวิชาศิลปะ ดนตรี และพลศึกษา โดยจัดหลักสูตรอย่างมีระบบ กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนเรื่องสันติภาพ ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องสันติภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ฉะนั้น การศึกษาสันติภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคลจะสามารถใช้ศิลปะมาช่วยในการศึกษาได้ เพราะการทำงานศิลปะทำให้คนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์มีโอกาสดแสดงความรู้สึกนึกคิดและได้ฝึกความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความละเอียดละออและคุณสมบัติที่ดีอื่น ๆ อีกมาก

ก้อ สวัสดิพานิชย์ (อ้างใน พินิจ ภวังกระวี,2501) กล่าวถึงศิลปะเด็กว่า "ศิลปะเป็นการแสดงออกตามความคิดเห็นความสามารถของเด็ก" การแสดงออกทางศิลปะนั้นเป็นการแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กได้พบตามทัศนะของตน เมื่อเด็กอยากจะแสดงความคิดเห็น อารมณ์และความรู้สึก เขาจะหันไปแสดงออกด้วยการวาดภาพ ระบายสีภาพ การปั้น และวิธีการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เขาแสดงออกได้

แพททริก (Patrick อ้างใน กิรติ บุญเจือ,2521) กล่าวไว้ในตอน "ปรัชญาศิลปะ" ว่าศิลปะมีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดความคิดกลมกลืน มีสันติภาพและการบรรเทาทุกข์ ศิลปะช่วยบรรเทาความตึงเครียดในสังคมอันนำไปสู่สันติภาพและเจตนาดีงาม

จะเห็นได้ว่า ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนเราออกมา เมื่อเด็กได้รับการเรียนรู้ถึงศิลปะทั้งดงาม มีคุณค่า ก็จะส่งผลให้เขามีจิตใจที่ละเอียดอ่อนโยน มีสันติภาพ และเมื่อได้วาดภาพก็จะแสดงออกถึงความมีสันติภาพเช่นกัน

จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้พบว่า ศิลปะที่น่าจะสามารถนำมาใช้สอนนักเรียนเพื่อช่วยเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของสันติภาพได้ดียิ่งขึ้นคือ ศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ เนื่องจากศิลปะในแนวนี เป็นศิลปะที่มุ่งเน้นการใช้จินตนาการ ความคิด ความฝัน อย่างสร้างสรรค์ เน้นการแสดงออกสู่ภาพวาดที่มีลักษณะเหมือนฝัน แต่แฝงความเป็นจริง เน้นการใช้สีในโทนเย็น ให้ความรู้สึกที่สงบ อ่อนโยน และปลอดภัย อีกทั้งสิ่งสำคัญที่สุดคือเป็นภาพที่มุ่งเน้นการแสดงออกของสันติภาพ ส่งเสริมความมีสันติ ไม่ปรากฏความรุนแรงใด ๆ ในภาพวาด ซึ่งแตกต่างจากศิลปะในแนวอื่น ๆ ที่มุ่งสะท้อนความเป็นจริงเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ปวดร้าว โหดร้าย แร้นแค้น ลักษณะของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับการอยู่รอด เรื่องของปากท้อง สงคราม หรือภาพวาดที่แสดงอารมณ์รุนแรงเกินขอบเขต เป็นภาพที่เขียนด้วยความกล้า เด็ดขาด และเป็นแบบที่มีพลังเข้มแข็ง ใช้สีที่ร้อนแรง เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ไม่ได้ช่วยเสริมการเรียนรู้ในเรื่องของสันติภาพเท่าใดนัก

ศิลปะในแต่ละแนวมีแนวคิดและลักษณะที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่าศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์มีคุณลักษณะที่ต่างจากศิลปะในแนวอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้สอนนักเรียนได้

ปัจจุบันทั่วโลกได้ให้ความสนใจ และพยายามที่จะส่งเสริมทัศนภาพให้เกิดขึ้นกับทุกสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้ปลูกฝังเรื่องทัศนภาพให้กับเด็กวัยเรียน มีการสอดแทรกเนื้อหาของทัศนภาพเข้าไปในหลักสูตร สำหรับประเทศไทยก็ได้มองเห็นถึงความสำคัญและพยายามสอดแทรกเนื้อหาของทัศนภาพเข้าไปในหลักสูตรเช่นกัน โดยเฉพาะหลักสูตรประถมศึกษา ในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แต่สำหรับวิชาศิลปะศึกษา ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ยังไม่ได้มีการเน้นในเรื่องของการส่งเสริมทัศนภาพเท่าที่ควร จะสังเกตเห็นได้จากการสอนศิลปะในปัจจุบันที่มีการนำตัวอย่างผลงานที่สำเร็จแล้วมาให้เด็กดู ซึ่งตัวอย่างผลงานดังกล่าวอาจเป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมเช่น ภาพวาดที่แฝงไปด้วยความน่ากลัว หดหู่ ทำให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบภาพวาดเหล่านั้น ส่งผลต่อความรู้สึก และไม่ได้ส่งเสริมความมีทัศนภาพแต่อย่างใด

ศิลปะอาจมีทั้งโทษและคุณค่าในทางจรรโลงจิตใจ แต่การใช้การสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่ผู้วิจัยจะทำการสอนนี้จะเป็นการดึงเอาความบริสุทธิ์อ่อนโยนออกมามากกว่า ซึ่งสามารถสะท้อนทัศนภาพในตัวเด็กออกมาได้และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้เห็นถึงความน่าเกลียดน่ากลัวของสงคราม ต้องการที่จะส่งเสริมความมีทัศนภาพ เป็นศิลปะที่ใช้กับเด็กได้ เพราะศิลปะแบบเซอร์เรียลลิสม์จะมุ่งเน้นการใช้จินตนาการที่ตึงงาม อ่อนหวาน มุ่งเน้นให้ผู้วาดถ่ายทอดความฝันที่ตนเองอยากให้เป็นแม้จะเป็นสิ่งที่เหนือความเป็นจริงก็ตามซึ่งศิลปะแบบอื่น ๆ คือ เรียลลิสม์ อิมเพรสชันนิสม์ และแอบสแตรก ในปัจจุบันเป็นการสะท้อนความรุนแรง กามารมณ์ ความโหดร้าย ทำให้คนยังจะมีความโหดร้ายเพิ่มในจิตใจมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าใช้วิธีการสอนศิลปะแบบเซอร์เรียลลิสม์แล้ว ผลที่ได้น่าจะดีกว่าการสอนศิลปะด้วยวิธีการแบบอื่น ๆ

ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่าถ้าได้นำวิธีการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์มาใช้กับนักเรียนแล้วนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์เรื่องทัศนภาพเพิ่มขึ้น เพราะจากคุณลักษณะที่ติดังกล่าวจะสามารถถ่วงดุลจิตใจของนักเรียนให้ละเอียดอ่อนโยนขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดมีโอกาสดูต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ หลายรูปแบบดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการเอาใจใส่ การให้ความรู้ในการแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อช่วยลดปัญหาของสังคมที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์เรื่อง สันติภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ในด้าน ความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ และในด้านการแสดงออกด้วยการวาดภาพ การใช้ภาษา เพื่อสื่อถึงสันติภาพ

สมมุติฐานของการวิจัย

รูสชอฟฟ์ และ สวอร์ทซ์ (Rueschofe and Swartz, 1969 อ้างใน วารี พิศาลภัทร คุณ, 2531) ได้กล่าวว่า ศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ พัฒนาศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแต่ละคนโดยตรง เด็กจะได้แสดงออกตาม จินตนาการของตนเอง ดังนั้นศิลปศึกษาจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะนำมาใช้พัฒนานิสัยและ การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของเด็กให้มีมากขึ้นเป็นไปในทางที่เหมาะสม

ซูจิตต์ วัฒนารมณ (2529) กล่าวว่า ศิลปะช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกับผู้อื่น การ พัฒนาทางด้านอารมณ์ การสร้างนิสัยที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมความมีสันติภาพและการมีจิต ใจที่ละเอียดอ่อน

เลิศ อานันทนะ (2523) กล่าวว่า คุณค่าที่แท้จริงของศิลปะคือการพัฒนามุขฉีกภาพ และสังคมของเด็กในทุกเพศทุกวัย พวกเขาจะเป็นผู้มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ มองโลกสวยงาม มีความรักธรรมชาติ รักศิลปะวัฒนธรรม มีจิตสำนึกที่มีคุณธรรม ไม่คิดทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่เป็น มรดกของชาติ

ศิลปะแบบเซอร์เรียลลิสม์ เป็นศิลปะที่ต้องการสะท้อนจินตนาการ ความฝัน ออกมาใน แนวทางของสันติภาพ รักษาจินตนาการอันดีงามเหนือการคุกคามการทำลาย ซึ่งสอดคล้อง กับเรื่องของสันติภาพที่ผู้วิจัยกำลังให้ความสนใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการ ทดลอง จะสูงกว่า ก่อนการทดลอง
2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลอง จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่อง สันติภาพ สูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในชุมชนแออัด ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 40 คน

2. เนื้อหาเรื่องสันติภาพ จะมุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ ได้แก่ ความหมายของสันติภาพ คำจำกัดความของสันติภาพ ประเภทหรือระดับของสันติภาพ และกระบวนการสร้างสันติภาพ โดยแบ่งเป็น กระบวนการสร้างสันติภาพภายในบ้าน กระบวนการสร้างสันติภาพในห้องเรียน กระบวนการสร้างสันติภาพในชุมชน

3. การสอนศิลปะในหลักสูตรประถมศึกษา โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องของการวาดภาพ ให้อิสระ การพิมพ์ การปั้น การประดิษฐ์ แต่การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสอนเฉพาะเรื่องของการวาดภาพ ให้อิสระ เท่านั้น

4. การทดลองครั้งนี้ ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ครั้ง แบ่งเป็นวิธีการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเชอเรียลลิสม์ 2 ครั้ง และวิธีการสอนศิลปะแบบปกติ 2 ครั้ง โดยทำการทดลองในช่วงโมงเรียนปกติ และในช่วงโมงเสริมหลังเลิกเรียน

5. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเชอเรียลลิสม์ และวิธีการสอนศิลปะแบบปกติ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ

คำจำกัดความของการวิจัย

สันติภาพ ในที่นี้หมายถึง สภาพที่ปราศจากความขัดแย้งทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับสังคม การรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ ซื่อสัตย์สุจริต กตัญญู ไม่นินทาวาร้าย รู้จักการปรับตัวเข้าหากัน มีความสามัคคีปรองดอง ให้ความรัก ความเข้าใจ ให้อภัยต่อกัน รวมถึงการแสดงออกในด้านของการวาดภาพ ให้อิสระ ที่มีลักษณะไม่แสดงถึงความรุนแรง ทำร้าย ทำลายล้าง ขำกััน แกล้งกัน ยุ่งเหยิง สับสน น่ากลัว เป็นภาพที่เน้นการใช้สีในโทนเย็น ซึ่งได้แก่ สีฟ้า ชมพู เขียว เหลือง ม่วง และการแสดงออกในด้านของการใช้คำบรรยายภาพวาดที่มีลักษณะไม่แสดงถึงการทำร้ายกัน เช่น ฟ้า ดำว่า นินทา ข่มขู่ ตอกย้ำ อีกทั้งไม่มีคำที่แสดงถึงความแตกแยก เช่น โกรธกัน เลิกกัน แยกทางกัน เป็นต้น

ศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ หมายถึง ความคิดที่เป็นไปในทำนองเดียวกันของ ศิลปินกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ที่เน้นการใช้ภาพวาดและสี เป็นสื่อแสดงออกของจินตนาการ มีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นภาพที่เน้นความฝัน อารมณ์ที่ดั่งามของศิลปิน เป็นภาพในทางสร้างสรรค์ แสดงความฝันของมนุษย์ถึงสิ่งที่สวยงาม สงบสุข และมีเนื้อหาที่เน้นการแก้ไขปัญหาเพื่อสันติสุข ไม่มีความรุนแรง ก้าวร้าว หรือน่ากลัว

2. เป็นภาพที่เน้นการใช้สีในโทนเย็น คือ สีฟ้า ชมพู เขียว เหลือง ม่วง

การสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ หมายถึง การให้ประสบการณ์ จินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจ แก่นักเรียน ที่เน้นแนวคิดของศิลปินกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ เน้นการนำเอาภาพในแนวนีมาศึกษาถึงการใช้สี การศึกษาเนื้อหาที่ปรากฏในภาพ รวมถึงการสอดแทรกเนื้อหาของสันติภาพ เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนด้วย

การสอนศิลปะแบบปกติ หมายถึง การให้ประสบการณ์ จินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจ แก่นักเรียน ที่เน้นการนำเอาภาพในแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาพวาดตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ มาศึกษาถึงการใช้สี การศึกษาเนื้อหาที่ปรากฏในภาพ และอารมณ์ของผู้วาดที่ถ่ายทอดสู่งานชิ้นนั้น ๆ รวมถึงการสอดแทรกเนื้อหาของสันติภาพเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนด้วย

ผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอนศิลปะตามแผนการสอนที่เน้นในเรื่องของสันติภาพ และแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ ซึ่งผลดังกล่าวได้แก่ การที่นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ การแสดงออกในด้านการวาดภาพ ให้สี ที่ไม่ปรากฏความรุนแรง และเน้นการใช้สีในโทนเย็น รวมทั้งการแสดงออกในด้านการใช้คำบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี ที่ไม่ปรากฏคำที่แสดงถึงการทำร้ายกัน และไม่ปรากฏคำที่แสดงถึงความแตกแยก

ผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ หมายถึง คะแนนรวมที่ได้จากแบบทดสอบจำนวน 2 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพของนักเรียน โดยครอบคลุมเนื้อหาของ ความหมายของสันติภาพ คำจำกัดความของสันติภาพ ประเภทหรือระดับของสันติภาพ กระบวนการสร้างสันติภาพ

ได้แก่กระบวนการสร้างสันติภาพภายในบ้าน กระบวนการสร้างสันติภาพในห้องเรียน
กระบวนการสร้างสันติภาพในชุมชน

แบบทดสอบการวาดภาพ ให้สี หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดการแสดงออกในด้าน
ของการวาดภาพเพื่อสื่อถึงความรู้สึกนึกคิด และควมมีสันติภาพในตัวนักเรียน

แบบสัมภาษณ์การบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี หมายถึง แบบวัดการแสดงออกใน
ด้านของการใช้คำพูดบรรยายภาพวาดที่นักเรียนสร้างขึ้น เพื่อสื่อถึงความรู้สึกนึกคิด และ
ควมมีสันติภาพในตัวนักเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในชุมชนแออัด ใน
กรุงเทพมหานคร

ชุมชนแออัด หมายถึง ชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หลายครัวเรือนมี
สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ส่อแหลมไปในทางเสื่อม และได้รับการระบุให้เป็นชุมชน
แออัดจากสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งชุมชนแออัดที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนแออัดตรอก
แขก ตั้งอยู่ติดกับโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างจะอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและแนวคิดของศิลปะแบบ
เซอเรียลลิสม์ และศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับสันติภาพในด้าน ความหมายของสันติภาพ
คำจำกัดความของสันติภาพ ประเภทหรือระดับของสันติภาพ และกระบวนการสร้างสันติภาพ
จากหนังสือวารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษา
2. วิเคราะห์เนื้อหาากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ศึกษาแนวคิดและมโนทัศน์เรื่องสันติภาพ เพื่อเป็นแนวทางใน
การสร้างเครื่องมือ
3. เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสันติภาพ ที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จัดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้
 - 4.1 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ จำนวน 1 ชุด มี 30 ข้อ

แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องของ ความหมายของสันติภาพ คำจำกัดความของสันติภาพ ประเภทหรือระดับของสันติภาพ กระบวนการสร้างสันติภาพ โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

4.2 แบบทดสอบการวาดภาพ ให้สี จำนวน 1 ชุด โดยทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมี เกณฑ์การพิจารณาความมีสันติภาพในผลงานภาพวาด ให้สี

4.3 แบบสัมภาษณ์การบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี จำนวน 1 ชุด โดยทำการสัมภาษณ์ก่อนและหลังการทดลอง โดยมี เกณฑ์การพิจารณาความมีสันติภาพในคำบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี

5. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาปรับปรุงเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

6. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ แบบทดสอบการวาดภาพ ให้สี และสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์การบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี แล้วจึงดำเนินการสอนตามแผนการสอน จำนวน 12 แผน เมื่อสอนตามแผนจนครบทั้ง 12 แผนแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ แบบทดสอบการวาดภาพ ให้สี และแบบสัมภาษณ์การบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี อีกครั้งหนึ่ง

7. นำผลการทดสอบจากแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ แบบทดสอบการวาดภาพ ให้สี และแบบสัมภาษณ์การบรรยายประกอบภาพวาด ให้สี มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

8. นำผลการทดลองมาสรุปและอภิปรายผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาศิลปะศึกษา และเป็นทางเลือกที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมสันติภาพในโรงเรียนประถมศึกษาได้

2. เพื่อให้นักเรียนเป็นคนรักสันติ เป็นผู้มีสันติสุขในตนเอง และเป็นผลต่อเนื่องให้เกิดความสงบสุขในสังคม

3. เป็นการสนองความต้องการขององค์กรทางการศึกษาในการแสวงหาแนวทางสร้างเสริม และรณรงค์เรื่องสันติภาพ โดยปลูกฝังความคิด การกระทำในทางสันติภาพตั้งแต่วัยประถมศึกษา ทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศไทยในวันข้างหน้าอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย